

MACAR FİĞİ TARIMI

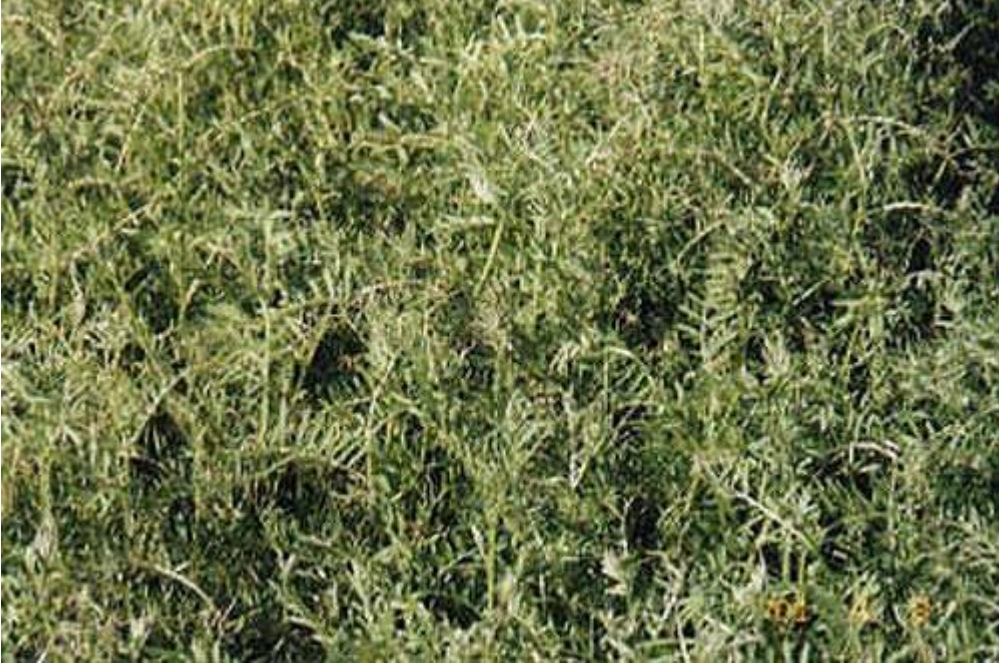
1. Macar Fiğı : Ülkemizde yabani olarak bir çok çeşitleri her yerde yetişmekte olan bu fiğ ilk kültür formları Macaristan'dan alındığı için bu isim verilmiştir.

Yurdumuzun Doğu Anadolu'dan başka bölgelerinde kıştan önce ekilebileceği denenmiş olduğu için buralarda yerleşmesine ve gelişmesine çalışılmaktadır.

Macar fiğinin tohumları sert kabuklu olmadığı için çimlenme zorluğu yoktur. Meyveleri çabuk çatlamaz. Bundan dolayı hasatta tohum kaybı az olur. Oldukça erken çiçek açtığı için erken biçime gelir.

Elverişli olan iklim bölgelerinde, ot için alınan biçimden sonra tekrardan sürerek yetişir, çiçek açarak tohum verebilir. Tohum rengi koyu esmer, siyah veya mozaik renklidir. Çiçek rengi beyaz, beyazımsı, sarı veya menekşedir.

2. İklim İstekleri: Macar fiğı anormal derecede ısı sıfırın altına düşmedikçe kış soğuklarından etkilenmez. Çok sert geçen kışlarda bile donmadan zarar görmeden kalabilir. Macar fiğı, kıraçta yetiştirilebilen bir kışlık fiğ olduğu için büyük bir değere sahiptir. Toprak istekleri fiğ türlerinden oldukça yüksektir. Orta-ağır ve ağır, kireççe zengin toprakları sever. Nemli topraklarda da gelişmektedir. Genellikle tahıl üretimi yapılan topraklarda rahatça yetiştirilebilir.

Sonbahar ekimi için tarla ilkbaharda sürülüp kaz ayağı çekilir. Veya tahıl kalktıktan sonra gölge tavında sürülür. Yaz sürümünde toprak süratle kuruyup sertleşeceği için pulluğun hemen arkasından tırmık çekilmelidir. Sonbaharda ekimden önce tekrardan tırmık ve tapan geçirilerek tohum yatağı ekime hazırlanır.

3. Ekim zamanı ve şekli: Macar fiği, Eylül başından Kasım'a kadar ekilebilir. Ekimin gecikmesi, bu fiğ için diğer türler kadar sakıncalı değildir. Tohum yalnız ekildiği gibi tahıllarla karışık olarak da ekilebilir. Karışım ekimde ot almak için dekara 6 kg macar fiği + 4-6 kg tahıl (arpa, buğday, kışlık yulaf) tohumu atılır. Ot almak için sıra araları 18-20 santim olmalıdır.

Tohum üretimi için tek başına olarak dekara 6-8 kg tohum atılır. Sıra arası 35-50 cm olmalıdır. Ekim derinliği de 3-5 santim olmalıdır. Ekim kombine hububat mibzeriyle yapılabilir. Ekimden sonra merdane çekmek gerekir. Böylece hem tohumun çimlenmesi çabuklaşmış olur, hem de kuş zararı nispeten önlenir.

4. Gübreleme ve Bakım: Ekimle birlikte dekara 14 kg diamonyum fosfat (18-46) verilmelidir. Macar fiği eğer tahıldan sonra ekiliyorsa tahılda yabancı ot mücadelesinin zamanında ve gereği kadar yapılması, Macar fiğinin yabancı ot problemini ortadan kaldırır. Şayet nadastan sonra Macar fiği ekiliyorsa ekimden önceki ilkbaharda yabancı otların gelişmemesi için zamanında anız bozma ve ikileme işlemlerinin yapılması gerekmektedir. Ekimden sonra İlkbaharda çıkan yabancı otların mücadelesinde pursuit veya raptor gibi yabancı ot ilaçları dar yapraklı yabancı otlara karşı kullanılabilir. Böylece hayvanların yiyemeyeceği yabancı otların topraktan gereksiz yere yetiştirmek istediğimiz Macar fiğinin su ve besin maddelerini sömürmesi önlenmiş olur.

5. Hasat ve Harman: Macar fiğinde olgunlaşma dönemi erken başlamaktadır. İlbaharda erken gelişmesi; erken tohum olgunluğu ve erken çiçek açması, Macar fiğinin üstün bir özelliği ve tercih nedeni olmaktadır. Ayrıca bu özellikler, Macar fiği tarımında tohum veriminin yüksek ve güvenceli oluşunu sağlamaktadır. Öte yandan bu bitkinin meyve çatlatmama özelliğinin de bulunması iyi bir özelliktir. Bu özelliklerinden dolayı, tohum kaybı az olduğundan tohum üretimi kolaydır.

Tohum için yetiştirildiğinde alt baklaları esmerleşince biçilip kurutulur, sonra harman yapılır. Elde edilen tohumların iyice kurutulmadan ambara konması doğru değildir. Macar fiği ot almak için çiçeklenme başlangıcında biçilmelidir. Biçilen ot kurutulur veya silolanarak (silaj yapılarak) saklanır. Tek olarak kırıçta verdiği yeşil ot miktarı dekara 800-1500 kg'dır. Gerek yeşil ve gerekse kuru ot olarak hayvanlar severek yemektir. Tohum verimi ise dekara 80-100 kg'dır.